

TIETOSUOJAILMOITUS 11.10.2024

1. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto

Tutkimuksen nimi: Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos (LANGAWARE), Osatutkimus: Kielikokemustarinat (15.11.2024 –).

Hankkeessa kerätään kielikokemustarinoita suomea arjessaan käyttäviltä verkkovälitteisesti. Tavoitteena on kerätä kielenkäyttöön liittyviä kokemuksia erilaisissa kohtaamisissa ja ajatuksia niistä. Kokemukset kerätään kirjoitettujen tekstien muodossa. Osallistujalla on oikeus oman valintansa mukaan jakaa kokemuksensa nimellä, nimimerkillä tai nimettömänä tietoturvallisen Forms-lomakkeen välityksellä. Tarinoita käytetään ensisijaisesti kielikäsitystutkimuksessa, mutta tavoitteena on kerätä mahdollisimman laaja kielikäsitystutkimuskokoelma, joka kokonaisuudessaan jaetaan Tietoarkiston kautta laajemmin tutkimuskäyttöön (ks. myös kohtia 9 ja 13). Osallistujien suostumusten puitteissa jaamme tekstejä tai osia niistä hankkeen verkkosivujen kautta. Julkaisemiseen suostumuksen antaminen on vapaaehtoista. Suostumuksia kysytään osana lomaketta. Teksti voi ylittää teoskynnyksen, ja sen lähettäjällä säilyy oikeus käyttää omaa tekstiään haluamallaan tavalla. Kirjoittaja antaa minimissään suostumuksensa käyttäjä tekstiään tutkimusaineistona (ilman suostumuksen vahvistamista tutkimukseen teksti tuhoetaan). Kielikokemustarinat-blogista tarinoita pääsee kuka tahansa vapaasti lukemaan ja käyttämään esimerkiksi tutkimus- tai koulutustarkoituksiin.

Kertatutkimus

Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika: Kielikokemustarinoita kerätään alustavan suunnitelman mukaan 11/2024-11/2025. Pilotointi loka-marraskuun vaihteessa. Suostumusten puitteissa aineistot arkistoidaan pysyvästi Tietoarkistoon anonymisoiduna. Henkilötietojen käsittelyaika jatkuu, kunnes hankkeen tutkimukset on julkaistu arviolta 2029 mennessä.

2. Rekisterinpitäjä

Tutkimus tehdään työsuhteessa Tampereen yliopistona toimivaan Tampereen korkeakoulusäätiöön, jolloin rekisterinpitäjä on Tampereen korkeakoulusäätiö.

Tampereen korkeakoulusäätiö sr
33014 Tampereen yliopisto
Kalevantie 4, Tampere
Y-tunnus 2844561-8

3. Yhteyshenkilö tutkimusrekisteriä koskevissa asioissa

Nimi Johanna Vaattovaara
Osoite Kalevantie 4, 33014 Tampereen yliopisto
Puhelinnumero 050 437 7056
Sähköpostiosoite johanna.vaattovaara@tuni.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot (ei opiskelijatutkimuksessa)

dpo@tuni.fi

5. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Sama kuin yhteyshenkilö.

6. Tutkimuksen suorittajat

Tampereen yliopiston Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos -tutkimushankkeen nimetyt jäsenet, hankkeen organisoimien tutkivien oppimisympäristöjen osallistujat ja niihin hankkeen rekrytoimat opiskelija-avustajat, tutkimusavustajat sekä tutkimusryhmän mahdollisesti nimeämät muut tutkijat.

7. Tutkimusrekisterin tietosisältö

Aineisto sisältää seuraavia henkilötietoja:

Osallistujien kielikokemustarinansa yhteydessä itsestään antamat tiedot:

- kokonimi, etunimi tai nimimerkki (vapaaehtoisia);
- asuinmaakunta,
- äidinkieli,
- sukupuoli (mies/nainen/muu);
- ikäryhmä (15-20, 20-25...60+).

Osallistuja voi valita, mitä edellä olevista tiedoista antaa (ei halua vastata -vaihtoehdot).

- Muut osallistujien kielikokemustensa yhteydessä esiin tuomat tiedot.

8. Henkilötietojen tietolähteet

Osallistujien itse antamat tiedot.

9. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus, joka liittyy kansalaistieteelliseen osallistuvaan tutkimukseen, laajemmin ottaen kielitieteeseen, kieliteknologiaan ja kielenopetukseen sekä kulttuurintutkimukseen.

Tutkimus on osa Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos -hanketta. Hanke tutkii suomen kieltä käyttävien kielitietoisuutta osin uusien osallistavien menetelmin ja samalla kielitietoisuus- ja asennetutkimuksen käyttökelpoisuutta kielenmuutoskehityksen tutkimisessa. Hankekokonaisuudessa kerätään osin osallistujien kanssa yhdessä määrällisesti ja/tai laadullisesti analysoitavia aineistoja. Sociolinguistisessä tutkimuksessa osallistujan ikä, sukupuoli, äidinkieli (suomi/ruotsi/muu) ja asuinpaikka ovat olennaisia, mistä syystä niitä koskevien tietojen kerääminen on perusteltua. Osallistujien em. taustatiedot ovat tarpeen korpuksen rakentamisessa ja kuuluvat sociolinguistiseen kysymyksenasetteluun. Nimeä/nimimerkkiä kysytään, sillä osallistujilla on kansalaistieteellisessä tutkimuksessa halutessaan oikeus osallistua omalla nimellään tutkimukseen. Samoin osallistujille tarjotaan mahdollisuus jatkaa yhteydenpitoa hankkeen kanssa. Yhteystiedot (sähköposti ja/tai puhelinnumero tiedustellaan tästä syystä (vapaaehtoiset). Mikäli osallistuja ilmoittaa kokonimensä, ennen julkaisua häneltä varmistetaan, että tiedot ovat osallistujan itse antamia. Kokonimellä tarinoita ei julkaista vahvistamatta suostumusta erikseen sähköpostitse tai puhelimitse. Suoria tunnustetietoja ja mahdollista kokonimeä säilytetään hankkeen ajan yliopiston palvelimella erillään tutkimusaineistosta. Osallistujien suostumuksella tarinoita jaetaan hankkeen blogissa sellaisin tiedoin kuin osallistuja on suostumuksellaan vahvistanut.

10. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste: *EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikla 6 kohta 1 sekä tietosuojalaki 4 §:*

- Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö
- tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi

- tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
- Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen
Mikä oikeutettu etu on kyseessä: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.
- Muu, mikä: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

11. Arkaluonteiset henkilötiedot (erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot ja rikostiedot)

- Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja
- Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:
  - Rotu tai etninen alkuperä
  - Poliittiset mielipiteet
  - Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
  - Ammattiliiton jäsenyys
  - Geneettiset tiedot
  - Biometrinen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
  - Terveystiedot
  - Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja:

- Ei
- Kyllä

13. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja siirretään tai luovutetaan suostumusten puitteissa tutkimusryhmän suojatusta kansioista Tietoarkistoon. Arkistoitaviin aineistoihin jätetään vain ne tunnistetiedot, jotka ovat tarpeellisia aineiston sisällön ymmärtämiseksi. Kirjoitetussa muodossa olevasta aineistosta poistetaan mahdolliset kokonimet. Samaan aikaan osallistujan suostumuksella hänen kielikokemustarinansa voidaan julkaista hankkeen blogissa osallistujan rajaamalla, lomakkeella ilmoittamallaan tunnisteilla.

14. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen EU:n/ETA-alueen ulkopuolelle

Siirretäänkö rekisterin tietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle:

- Ei
- Kyllä, mihin: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

15. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

16. Rekisterin suojausten periaatteet

Digitaalisen aineiston suojaaminen (esim. tietojärjestelmät ja laitteet):

- käyttäjätunnus
- salasana
- kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
- pääsynhallinta verkko-osoitteiden avulla (IP-osoitteet)
- käytön rekisteröinti (lokitietojen kerääminen)
- kulunvalvonta
- muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Aineisto on pseudonymisoitu (muilta kuin toisin sovitulta osin)

Tietojen suojaus tietojen siirroissa:

tiedonsiirron salaus (kuvaile miten): Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

tiedoston salaus (kuvaile miten): Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

muu, mikä: Aineistot lähetetään ilman suoria tunnistetietoja Funet-aineistonsiirtopalvelun ja mahdollisesti muiden vastaavien tietoturvallisten palvelujen välityksellä Tietoarkistoon arkistointivaiheessa.

17. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusrekisteri hävitetään

Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin niiltä osin, kuin osallistujat ovat antaneet suostumuksensa tunnistetietojen käyttöön.

18. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:

- Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu.
- Oikeus tietojen oikaisemiseen
  - o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset henkilötiedot oikaistaan tai täydennetään ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan.
- Oikeus tietojen poistamiseen
  - o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohdetuksi).
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.
- Vastustamisoikeus
  - o Henkilöllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä.
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimittanut rekisterinpitäjälle, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.
- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU)

2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuojakeinoja.

Yhteystiedot:

Tietosuoja-valtuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevissa pyynnöissä noudatetaan rekisterinpitäjän tietopyyntöprosessia.